

Εκπαιδευτικές Παρεμβάσεις

Δρ Μάνος Δανέζης
Επίκουρος Καθηγητής
Πανεπιστημίου Αθηνών

Είναι αποδεκτό σήμερα ότι για να παρέμβουμε ουσιαστικά στις δομές του σημερινού αναχρονιστικού εκπαιδευτικού συστήματος θα πρέπει να επαναπροσανατολίσουμε φιλοσοφικά και να επανοργανώσουμε:

1. *Τις διοικητικές δομές της εκπαίδευσης*, αρχίζοντας από την αποτελεσματική οργάνωση της διοίκησης του σχολείου, έως την συγκρότηση και λειτουργία ενός αποκεντρωμένου κοινωνικού εκπαιδευτικού ελέγχου. Με τον τρόπο αυτό θα σπάσει το μονοπώλιο της κεντρικά καθοδηγούμενης Εθνικής Παιδείας, με αποτέλεσμα τα κέντρα λήψης εκπαιδευτικών αποφάσεων να δοθούν σ' εκείνα τα άτομα και τις κοινωνικές ομάδες που τις αφορούν άμεσα.

2. Τα εκπαιδευτικά και ωρολόγια προγράμματα. Σκοπός μας στο σημείο αυτό δεν θα πρέπει να είναι μια απλή χρονική αναδιάταξη των κλασσικών ωριαίων μαθημάτων, με μια αναπροσαρμογή του περιεχομένου τους σύμφωνα με τις κυρίαρχες απόψεις της εποχής. Αυτό που θα πρέπει να οργανώσουμε είναι μια συνολική επανεκτίμηση της αναχρονιστικής παιδαγωγικής μεθόδου που δεν άφηνε τη γνώση του κάθε κλασσικού μαθήματος να βρει τη σχέση και τη σύνδεσή της με τη γνώση των άλλων μαθημάτων, ενώ συγχρόνως δεν επέτρεπε την σύνδεση των μεμονωμένων ατελών γνώσεων που έδινε, με τις κοινωνικές και παραγωγικές διαδικασίες του τόπου.

Η παρέμβαση στις προηγούμενες δομές είναι αναγκαία αν θέλουμε να αλλάξουμε το θεσμό του σχολείου. Ομως κάθε διοικητική παρέμβαση που δεν στηρίζεται στην πλατιά αποδοχή και συμμετοχή του συνόλου των πολιτών, δεν θα ήταν παρά ένα πρόσκαιρο και αποτυχημένο μέτρο. Για το σκοπό αυτό το ουσιαστικότερο που θα πρέπει να επιτύχουμε είναι να παρέμβουμε και να μεταλλάξουμε τις σχέσεις μεταξύ των φορέων και των ατόμων που μέλλουν να συνεργαστούν στα πλαίσια του νέου σχολείου. Για να γίνει αυτό θα πρέπει να αλλάξουν οι αντιλήψεις που έχουν δημιουργηθεί για το ρόλο που μπορούν να παίξουν οι διάφοροι κοινωνικοί φορείς, που μέχρι σήμερα ήταν αποξενωμένοι από την εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς και οι παιδαγωγικές πρακτικές σύνδεσης της θεωρητικής γνώσης του βιβλίου, με τις υπαρκτές ανάγκες και τα προβλήματα του τόπου.

Για το λόγο αυτό θα πρέπει να οργανωθούν, στα πλαίσια του σχολείου, προγράμματα, σαν αυτά της περιβαλλοντικής κοινωνικής εκπαίδευσης, που θα στηρίζονται στους επόμενους τρεις άξονες:

1. Στην προσπάθεια εφαρμογής των ήδη αποκτημένων γνώσεων και την απόκτηση καινούργιων προκειμένου να γίνουν κατανοητά τα σύνθετα δεδομένα ενός χώρου ζωής καθώς και οι μεταξύ τους σχέσεις.

2. Στην σύνδεση των θεωρητικών σπουδών με τις παραγωγικές διαδικασίες, σε τρόπο ώστε ο μαθητής και αυριανός πολίτης, να προσαρμοστεί με τις αναπτυξιακές και κοινωνικές ανάγκες του τόπου.

3. Στο άνοιγμα του σχολείου στην κοινότητα με διπλή έννοια. Πολιτιστική επίδραση του σχολείου στους κατοίκους και συμμετοχή της κοινότητας στην εκπαιδευτική πράξη, όπου αυτό είναι δυνατόν.

Παιδαγωγικό αποτέλεσμα της εφαρμογής των προηγούμενων αξόνων θα είναι:

1. Η ανάπτυξη της ικανότητας της παρατήρησης, της κριτικής ανάλυσης και της σύνθεσης του μαθητή, καθώς και της ικανότητας του στο πεδίο της αξιολόγησης και του παραπέρα προγραμματισμού.
2. Η ανακάλυψη και αξιοποίηση των προσωπικών ταλέντων των μαθητών.
3. Η ανάπτυξη της ικανότητας για ομαδική εργασία μεταξύ μαθητών, καθηγητών και κοινότητας.
4. Η βελτίωση της συμπεριφοράς των μαθητών σε σχέση με το κοινωνικό και φυσικό περιβάλλον τους.
5. Η αλλαγή των σχέσεων καθηγητή- μαθητών και σε πλατύτερη έννοια, εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου. Αλλαγή συνεπώς προοδευτικά των σχέσεων μεταξύ διοικούντων και διοικούμενων.
6. Η καλλιέργεια της πίστης στην ειρήνη και τη φιλία και τέλος συμπληρωματικά
7. Η άμεση επαφή των μαθητών με το χώρο της εργασίας, γεγονός που διευκολύνει τον επαγγελματικό προσανατολισμό καθώς και η προστασία του καταναλωτή, που ο μαθητής είναι ήδη, άμεσα ή έμμεσα.